Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gilles Baum), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fred Keup).

Motion 2

Da kéime mer zur Motioun Nummer 2. Wëllt nach een zu dëser Motioun d'Wuert ergräifen? D'Madamm Stéphanie Empain, wannechgelift.

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng)*.- Villmools merci. Ech wollt dem Här Goergen soen, dass en am Fong geholl do ganz Recht huet mat sengem Constat. Den Defenseberäich ass ee vun deene Beräicher, wou ganz vill CO_2-Emissiounen entstinn. Ech mengen eng Kéier gelies ze hunn, dat ware vläicht och d'Donnéeë virun zwee, dräi Joer, ech weess et net, mee dass den Defenseberäich weltwäit, wann een dat zesumme géif rechnen, de Footprint hätt vun Dänemark.

(Interruptions)

Héiert Der mech net?

M. Fernand Etgen, *Président*.- Madamm Empain, et wier vläicht gutt, wann Der bei de Mikro kéimt, well een richteg versteet am ganze Sall.

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng)*.- Ma ganz gären.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Dat wär léif.

(Mme Stéphanie Empain rejoint le pupitre.)

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng)*.- Dat ass, well déi aner Leit sech ëmmer esou schéi bécke fir ze schwätzen. Mee ech fannen dat ëmmer e bësse schwiereg. Ech stinn awer gradesou gär hei.

Dir hutt guer näischt verstane vun deem, wat ech gesot hunn? Da fänken ech nach eng Kéier vu vir un.

Une voix.- Akustesch!

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng)*.- Okay. Jo, jo, also akustesch, wuelverstanen! Ech hat elo net un lech selwer gezweifelt.

(Hilarité)

Ech wollt lech am Fong geholl soen, dass Der Recht hutt mat Ärem Constat. Den Defenseberäich ass ee Beräich, deen e relativ héijen CO_2-Footprint huet. Ech hat déi Zuelen eng Kéier gelies. Dat war de Constat, dass, wann een dat weltwäit géif zesummerechnen, den Defenseberäich e Footprint hätt, deen deem gläich kënnt vun Dänemark. Dat ass jo relativ impressionnant. Mee wéi Der awer och wësst, ass dat e Sujet, deen eis wierklech um Häerze läit. Den Här Minister Bausch ass och do scho mat enger Initiativ an d'Chamber komm. Mir haten dee Colloque iwwer Climate change and security. An dat ass eeben och e Beräich, wéi Der warscheinlech och entre-temps matkritt hutt, iwwer verschidde Pressematdeelungen, wou mir als Lëtzebuerg wierklech Drock maachen am Ausland. Dat heescht, Dir trefft heimat duerchaus en Nerv.

Dat Eenzegt, wat ech mech elo froen, an dat ass fir mech elo ganz schwéier hei kuerzfristeg ze evaluéieren, dat ass d'Envergure vun esou enger Evaluatioun, fir ze wëssen: Wat muss drakommen, wat och net? Wivill Zäit géif dat eis huelen? An ech hätt dofir d'Tendenz ze soen: Kommt, mir schwätzen an der Kommissioun driwwer. Souwäit ech weess, gëtt et schonn Zuelen. Verschidden Iwwerleeungen oder Zuelen, déi schonn ageholl gi sinn, déi kréie mer ganz bestëmmt gären och presentéiert. Mee fir dann ze kucken, wéi eng Zuele mer an engem räsonabelen Zäitraum kéinte presentéiert kréien, hätt ech elo eng Preferenz dofir, dat eng Kéier a Rou an der Kommissioun ze kucken.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci, Madamm Empain. Ech ginn d'Wuert zréck un den Auteur vun der Motioun fir ze froen, ob en d'accord ass, fir dës Motioun un d'Kommissioun ze verweisen.

M. Marc Goergen *(Piraten)*.- Merci, Här President. Och merci der Madamm Empain fir déi léif Wierder an d'Zoustëmmung, dass den Theema eng Kéier muss beschwat ginn. Wéi gesot, et geet eis net ëm iergendwellech zukünfteg Projeten. Et geet einfach drëm, dass een elo eng Kéier kuckt, wat den aktuellen CO_2-Ausstouss ass. A wa mir dat an der Kommissioun maachen, si mir ganz gäre bereet, dat an d'Kommissioun ze verweisen. Merci.

Vote sur le renvoi de la motion 2 en commission

M. Fernand Etgen, *Président*.- Wien d'accord ass, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen, soll d'Hand an d'Luucht hiewen, wannechgelift.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass d'Motioun Nummer 2 an d'Kommissioun verwisen.

(La motion 2 de M. Marc Goergen est renvoyée à la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire et à la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense.)

Motion 3

Da kéime mer zur Motioun Nummer 3. Wie wëllt nach zu där Motioun d'Wuert ergräifen? Den Här François Benoy, wannechgelift.

M. François Benoy *(déi gréng)*.- Merci. Et geet bei där Motioun drëm, dass een op de Fligerticket géif den CO_2-Ausstouss och mat dropschreiwen. Bon, onofhängeg dovunner, dass ech net wierklech weess, wéi einfach oder wéi komplizéiert dat ass, huet den zoustännege Minister jo och op eng Question parlementaire scho geäntwert, dass dat duerchaus sënnvoll kéint sinn, fir dat ze maachen, an och sënnvoll ass, fir dat ze maachen, dass ee genau dee reelle Klimakäschtepunkt vun engem Fluch och kann evaluéieren.

An dofir géife mir och proposéieren, dass een déi Motioun kéint unhuelen.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Kënne mer dës Motioun à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la motion 3

Wien d'accord ass mat der Motioun Nummer 3, dee soll d'Hand an d'Luucht hiewen, wannechgelift.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass dës Motioun ugeholl.

4. 7488 - Projet de loi portant approbation de la Convention entre le Grand-Duché de Luxembourg et la Région wallonne relative à l'assainissement des eaux usées, à la protection des captages d'eau potabilisable et au suivi de la directive nitrates, faite à Martelange, le 9 avril 2019

Den nächste Punkt vum Ordre du jour vun haut ass de Projet de loi 7488, eng Konventioun tëschent Lëtzebuerg an der Wallonie iwwert d'Sanéierung vum Ofwaasser. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng), rapportrice*.- Villmools merci, Här President. Voilà, ech géif lech dann haut de Rapport maachen iwwert de Gesetzesprojet 7488, wou et ëm d'Konventioun geet tëscht Lëtzebuerg an der Région wallonne „relative à l'assainissement des eaux usées, à la protection des captages d'eau potabilisable et au suivi de la directive nitrates", déi zu Maartel ënnerschriwwe ginn ass am Abrëll 2019.

Dir Dammen an Dir Hären, de 17. September 2014 kippt am wallounesche Witry, 20 Kilometer vun der lëtzebuergescher Grenz, en Unhänger ëm. Et lafe 6.000 Liter Metazachlor an eng Baach, déi e Stéck weider an d'Sauer leeft a vun do aus a Richtung Lëtzebuerg an de Stauséi. E puer Deeg méi spéit kënnt de Pestizid am Stauséi un. Eis gréissten Drénkwaasserreserv ass verknascht an de Stauséi gëtt aus preventive Grënn vum Drénkwaassernetz geholl.

Et ass en erschreckend Bild aus eiser ganz rezenter Geschicht, wat ganz konkreet illustréiert, dass d'Waasser net op eise Grenze stoe bleift an dass och de Waasserschutz keng Grenzen dierf kennen. Wa mer eist Waasser, virun allem eist Drénkwaasser heiheem schütze wëllen, da musse mer awer iwwer eis Grenzen eraus denken an handelen.

Mat dësem Projet de loi maache mer genee dat: Mir wäiten d'Kooperatioun mat eise wallouneschen Noperen am Beräich vum Waasserschutz aus an engagéieren eis fir e grenziwwerschreidenden, integréierte Waasserschutz.

Zënter dem Joer 1980 gëtt et eng Konventioun tëscht der Belsch a Lëtzebuerg, déi sech ëm d'Gestioun vun der Kläranlag op der Roumecht bekëmmert. Zum Zäitpunkt, wou dësen ënnerschriwwe ginn ass, war et effektiv och esou, dass an der Belsch d'Kompetenzen am Beräich vum Waasser nach um Niveau vum État fédéral louchen. Entretemps sinn an der Belsch dës Kompetenzen awer verréckelt an esou ass et, dass verschidde vun deene Kompetenzen elo um Niveau vun de Regiounen ugesidelt sinn. Deementspriechend hu mir eis Konventioun aus dem Joer 1980 dunn och missen op de Leescht huelen.

Gläichzäiteg war et awer och esou - an do gouf elo d'Geleeënheet genotzt, fir dat an engems ze maachen -, dass déi al Konventioun eng Partie Dispositiounen aus der EU-Waasserdirektiv souwéi och verschidden Dispositiounen aus der Direktiv iwwert d'Ofwaasser net méi respektéiert huet. Ausserdeem ass och vun der Geleeënheet profitéiert ginn, fir d'Modalitéiten aus der Nitratdirektiv hei mat ofzedecken.

Fir deem nozekommen an natierlech fir eist Waasser beschtméiglech ze schützen, ass eng nei Konventioun - dës Kéier da mat der Wallonie, déi elo en charge ass - ausgeschafft ginn, déi eng verstäerkt Zesummenaarbecht tëscht Lëtzebuerg an der Wallonie virgesäit, an dat op dräi Ebenen.

Wat gesäit d'Konventioun also konkreet vir? Dat ass éischtens d'Ofwaasserklärung, zweetens de Suivi vun der Gülleausbréngung iwwert d'Grenz eraus an drëttens de Schutz vum Drénkwaasser.

Esou gëtt dann am éischten Deel vun der Konventioun de Kader definéiert fir d'Gestioun an d'Kläre vum Ofwaasser, souwuel aus der Wallonie wéi och aus Lëtzebuerg, an heibäi ginn et Spezialkonventioune fir déi grenziwwerschreidend Kläranlagen. Hei ginn zum Beispill och déi verschidde Comités de suivi dra spezifizéiert.

An hei ass ze soen, dass déi aktuell Konventioun mat der Belsch och d'Opdeelung vun de Käschte vun der Kläranlag op der Roumecht fixéiert. An dës huet bis elo virgesinn, dass sech béid Länner a Fonctioun vum Prozentsaz vun hirem concernéierten Territoire zu der Prise en charge vun de Fraisen engagéieren, dëst allerdéngs just fir d'Constructioun vun der Anlag. Par contre sinn d'Onkäschte vun der Exploitatioun an dem Entretien bis elo eleng vu Lëtzebuerg gedroe ginn.

Dës Käschtenopdeelung ass net méi konform mat der haiteger EU-Gesetzgeebung, der Waasserschutzdirektiv - Stéchwuert: Pollueur-payeur. An dofir ass et och an der neier Konventioun elo ugepasst ginn. Mat dëser Konventioun wäert et elo esou sinn, dass och d'Wallonie sech hei wäert un de Käschte bedeelegen, an zwar a Fonctioun vun der Unzuel vun den Awunner, déi un dës Anlag ugeschloss sinn.

Am zweeten Deel vun der Konventioun geet et ëm den Austausch vun Informatiounen an der Zesummenaarbecht tëscht Lëtzebuerg an der Wallonie am Kader vum Suivi vun der Ausbréngung vu Gülle iwwert d'Grenzen ewech. Mir iwwerhuelen hei e Kooperatiounsprotokoll, deen déi lëtzebuergesch an déi wallounesch Landwirtschaftsministere schonn am Joer 2013 geschloss hunn. Duerch den transparenten Informatiounsaustausch iwwert d'Ausféiere vun organeschem Material droen déi concernéiert Autoritéiten, mee och d'Baueren, déi grenziwwerschreidend schaffen, maassgeeblech zum Drénkwaasserschutz bäi.

Am drëtten Deel da geet et ëm de Schutz vun Drénkwaasser am Fall vu grenziwwerschreidenden Anzuchsgebidder. Wéi ech d'éinescht scho gesot hunn, läit d'Anzuchsgebitt vun eiser Haaptdrénkwaasserquell, dem Stauséi, zu engem ganz groussen Deel an der Belsch. Dofir ass et besonnesch wichteg, dass mer eng gutt Zesummenaarbecht mat eise wallouneschen Noperen hunn.

D'Konventioun gëtt béide Säiten och an deem Sënn d'Méiglechkeet, Schutzzonen auszeweisen um Territoire vun där anerer Partei. An dat erméiglecht eis et, eist Drénkwaasser nach besser ze schützen.

Ëm wat geet et elo konkreet an dësem Projet de loi? An dësem Projet de loi ratifizéiere mer elo an engem Article unique déi Konventioun tëschent Lëtzebuerg an der Wallonie iwwert d'Ofwaasserklärung, den Drénkwaasserschutz an d'Ëmsetzung vun der Nitratdirektiv. Dës Konventioun ass, wéi gesot, den 9. Abrëll 2019 zu Maartel ënnerschriwwe ginn.

De Projet de loi ass den 10. Oktober 2019 vum Ausseminister deposéiert ginn. Den Avis vum Staatsrot louch den 19. Dezember 2020 vir. Dësen hat keng Observatiounen um Fong vun dësem Projet de loi. Den Avis vun der Chambre des Métiers koum den 20. Dezember 2019 eran an dee vun der Chambre de Commerce den 22. Januar 2020. A béid Chamberen hate keng weider Observatiounen ze maachen.

Den 3. Februar 2021 hu mir de Projet de loi an der Ëmweltkommissioun presentéiert kritt an hunn en dunn och do ënnert d'Lupp geholl. De Rapport hu mer an der Kommissioun den 23. Februar ugeholl.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Waasser ass eng vun eise kostbaarste Ressourcen. An de leschte Joren ass immens vill geschitt, fir dës Ressource besser ze schützen an eng richteg Drénkwaasserschutzkultur opzebauen. Notamment goufe sëlleg Waasserschutzzonen op nationalem Plang ausgewisen. Mat der Ratifikatioun vun dëser Konventioun verstäerke mer d'Kooperatioun mat eisen Noperen aus der Wallonie am Beräich vum Waasser a mir engagéieren eis fir e méi grenziwwergräifenden, integréierte Waasserschutz.

An deem Sënn ginn ech natierlech och den Accord vun eiser grénger Fraktioun a soen lech Merci fir d'Matschaffen a fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, *Président*.- An ech soen der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain villmools Merci.

Ech ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner an dat ass den honorabelen Här Aly Kaes. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Aly Kaes *(CSV)*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech hat déi grouss Éier, zesumme mat der Ëmweltministesch a mat dem zoustännege Minister fir Landwirtschaft den 9. Abrëll 2019 dobäi ze sinn, wéi mer déi Konventioun do ënnerschriwwen hunn, en offiziellen Akt gemaach hunn, wann een dat kann esou soen. Ech hat d'Éier, d'Leit all ze begréissen an op de Sujet anzegoen.

Et geet - wéi d'Madamm Empain erkläert huet, där ech natierlech villmools Merci soe fir hire schréftlechen a mëndleche Rapport - natierlech drëm, fir eng grenziwwerschreidend Zesummenaarbecht um Plang vum Ofwaasser, vun den Nitraten a vun dem Drénkwaasser ze assuréieren.

Et ass awer net nëmmen an deem Kontext eng Konventioun ënnerschriwwe ginn, mee et sinn der dräi ënnerschriwwe ginn. Nämlech, quitte datt elo déi Convention-cadre a sech eng gesetzlech Suite kritt, sinn awer och nach zwou Konventiounen ënnerschriwwe ginn, déi sech spezifesch mam Ofwaasser an där ganzer Regioun Lëtzebuerg/Wallonie befaassen.

Déi eng ass a sech déi - loosse mer déi virhuelen -, wou elo eng Kläranlag amgaangen ass gebaut ze ginn. „Um Rosenberg" heescht dat, dat ass direkt déi Säit vu Stengefort. Déi soll am Abrëll/Mee a Betrib goen, wann ech gutt informéiert sinn, an do gëtt a sech d'Ofwaasser sougutt vu belscher wéi vu Lëtzebuerger Säit och gekläert.

Dann ass et natierlech um Site Maarteleng, wou a sech déi Ënnerschréft stattfonnt huet, op der Kläranlag vu Maarteleng, déi iwwregens schonn zënter 1996 besteet, dat heescht 20 Joer, do ass eebenfalls eng Konventioun gemaach ginn, wou eng Rei Saache geännert gi sinn.

Notamment, esou wéi d'Madamm Empain et och scho gesot huet, ass ganz kloer an der Vergaangenheet net an deem Sënn de Prinzip vum Pollueur-payeur respektéiert ginn, mee dee finanzielle Volet ass integral vu Lëtzebuerger Säit à charge geholl ginn, fir déi Kläranlag ze bedreiwen. Dat ass vum SIDEN iwwerholl ginn an et ass awer vum Staat integral - dat heescht, alles dat, wat dat belscht Ofwaasser ubelaangt - rembourséiert ginn. Dat muss ee ganz kloer soen. Dat ass elo net méi esou, mee et ass elo sou, datt a sech och d'Belsch responsabel ass, souwäit si d'Responsabilitéit hunn, fir de Fonctionnement vun der Kläranlag ze finanzéieren.

Ech mengen, datt dat eng ganz wichteg Saach ass. Déi Konventioun ass ganz sécher absolutt positiv. Ech ginn och natierlech den Accord vun der CSV-Fraktioun.

Erlaabt mer awer ze soen, et sinn dräi Saachen - déi si scho gesot ginn, duerfir widderhuelen ech se net nach eng Kéier -, déi a sech an där Konventioun behandelt ginn. Mee wann een déi lescht Deeg kuckt - an den honorabelen Här Graas huet gëschter eng mëndlech Question parlementaire gestallt iwwert de Brand op enger Biogasanlag -, da froen ech mech, ob et net och gutt gewiescht wier, wann ee méi detailléiert an där Konventioun definéiert hätt, wéi ee géif an deenen eenzelne Beräicher reagéieren, wann do eng Urgence, notamment e Brand oder eng aner Katastroph, géif geschéien, a wat fir een Zenario géif oflafen, fir do eng beschtméiglech an eng schnellstméiglech Aktioun ze starten, fir deem entgéintzewierken.

Dat ass menges Wëssens net an där Konventioun berücksichtegt. An et misst ee sech tatsächlech d'Fro stellen - an dat soll ëm Gottes Wëllen elo net als Kritik ugesi ginn, well ech war selwer do derbäi -, well et ass einfach esou: Heiansdo léiert ee bäi duerch eng Rei Saachen, déi geschéien.

D'Fro ass a sech: Stellt lech nëmmen ee Moment vir - et ass schlëmm genuch, datt et op der Atert ass an datt do e ganz massiivt Fëschstierwen ass -, et wier nach e bësse méi erop gewiescht an et wier am grousse Lëtzebuerger Drénkwaasserreservoir gewiescht, wou mer haut Problemer hätten. Da wier et nach méi schlëmm, wéi et elo schonn ass. An ech mengen, datt een op jidde Fall nach eng Kéier soll Iwwerleeungen ustellen, wéi een och deen dote Volet soll an der Zukunft léisen.

Ech wëll och ganz kloer soen: Et geet net duer, datt de CGDIS - ech hunn dat scho bei anere Geleeënheete gesot, ech wëll och hei keng Proleemik maachen, ech wëll et just soen -, et geet net duer, datt de CGDIS ausréckt, mee deemno wéi eist Kanalnetz

ass - an och do wëll ech net op den Detail agoen, et gëtt nämlech Ënnerscheeder tëscht Retentiounen, Mëschsystem, Trennsystem an esou weider -, mengen ech, datt déi, déi am Land fir den Ofwaasserberäich zoustänneg sinn, misste matgeruff ginn, direkt matinforméiert ginn. Well si wëssen am beschten, wou muss reagéiert ginn, fir datt a sech d'Läschwaasser zum Beispill net an d'Waasser geréit.

An deem Sënn, mengen ech, datt et derwäert wier, dee ganze Volet, sougutt grenziwwerschreidend wéi och national, eng Kéier op de Leescht ze huelen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren an, ech soen et nach eng Kéier, mir ginn natierlech den Accord vun der CSV-Fraktioun. Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools. An ech wëll direkt d'Wuert weiderginn un den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

M. Gusty Graas *(DP)*.- Merci, Här President. Ech mengen, et ass leider eng Tatsaach, datt mer um Niveau vum Gewässerschutz hei zu Lëtzebuerg nach ganz grouss Problemer hunn. Een, deen de Contraire seet, dee seet d'Wourecht net! Da soll en dat einfach esou agestoen, datt mer nach ganz vill Hausaufgaben ze maachen hunn. A besonnesch, wa mer iwwert den Uewersauerstauséi schwätzen, da beweege mer eis an enger ganz sensibeler Regioun. Schliisslech kënnt d'Hallschent vun eisem Drénkwaasser aus där Géigend.

D'Vergaangenheet huet bewisen, an den Här Kaes huet elo zu Recht drop higewisen, wat en Accident kéint bewierken. Mee mir hate scho schlëmm Accidenter douewen. Ech erënneren zum Beispill vun dee vun 1990, wéi e Camion mat Monochloressegsaier zu Maartel ëmgetippt war a wéi dunn eng ganz héich Quantitéit vun deem cheemesche Stoff do an d'Sauer gelaf ass. Biologesch jiddefalls war d'Sauer deemools dout an et waren och ganz grouss Problemer um Niveau vun der Drénkwaasserversuergung entstanen. Wann eise Frënd Alex Bodry nach heibanne wär, dee kéint eis do vill méi soen, well hie war deemools Ëmweltminister.

Bei där Konventioun hei, an dat ass eng ganz wichteg, ouni Zweifel, geet et jo an éischter Linn ëm d'Kläre vun den Ofwässer. Et muss een och do ganz éierlech soen: De Bau vu Kläranlagen ass ëmmer nëmmen eng Symptombekämpfung. Mir lafen do e bëssen deem Problem hannendrun - obwuel et och luewenswäert ass, dass mer Kläranlage bauen.

An den Här Kaes, dee weess dat vill besser wéi ech. De SIDEN douewen ass jo amgaang, grouss Efforten ze maachen, fir nach Dierfer unzeschléissen, déi am Moment nach net an deem Sënn ugeschloss sinn. Ech mengen, dat ass alles luewenswäert, mee mir mussen eis awer ëmmer bewosst sinn, datt d'Preventioun am Endeffekt vill méi wichteg ass. An dowéinst muss och dorobber nach vill méi opgebaut ginn, well et gëtt leider nach ze vill häuslech, ze vill industriell Ofwässer, déi och iwwert d'Niewegewässer vun der Sauer an de Stauséi kommen.

Ech mengen, eleng schonn d'Tatsaach, datt mer all Joers mat dem Problem vun de Cyanobakterien um Stauséi beschäftegt sinn, dat seet genuch. Ech wëll nämlech soen: Dat ass keen neie Phenomeen! Ech hunn nach eng Kéier d'Debatte vun 1981 nogelies, wéi déi Konventioun hei u sech fir d'éischt ënnerschriwwe ginn ass. Den deemolege Rapporteur, dat war de Bob, huet schonn drop higewisen, wat fir Problemer datt mer um Stauséi hätte mat der Algeproduktioun. Also, dat war 1981, dat ass also näischt Neies. Et schéngt awer, wéi wa mer net allze vill bäigeléiert hätten, well mer hunn nach ëmmer de Problem.

Da bréngt déi Algeproduktioun natierlech och - an d'SEBES-Verantwortlech wëssen dat vill besser - fir d'Opbreedung vum Drénkwaasser Problemer mat sech. A schlussendlech schuet et och dem Tourismus, besonnesch an de Summerméint.

Natierlech si mer da ganz séier bei der Landwirtschaft. Ech wëll awer och hei ganz kloer ënnersträichen: Et ass falsch, d'Landwirtschaft eleng zum Buhmann ze maachen. Op där anerer Säit muss een awer och esou éierlech sinn: Et sinn eng Rei vu Praktiken, déi awer och mussen an och kënnen a Fro gestallt ginn, besonnesch wat ronderëm de Stauséi ass. Ech weisen zum Beispill och op de Problem vum Düngen hin an zitéieren hei eng Etüd, „Bilan nutritif" vum LIST, déi zum Beispill soen: „Die Düngung von Grünland sollte unter die Lupe genommen werden und in kritischen Bereichen extensiviert werden." Jo, dat ass richteg, dat ass wichteg.

Mir mussen also dorobber och hischaffen a mir mussen och zousätzlech Schutzzonen amenagéieren. Mir wëssen, datt et natierlech gewësse Spannungen do gëtt: tëschent der Landwirtschaft engersäits, dem Naturschutz anerersäits. Mee an engem konstruktive Gespréich misst et awer méiglech sinn, do weiderzekommen.

Ech verweisen och hei op eng ganz interessant Initiativ, der LAKU, déi jo elo versicht, do e bësse méi nohalteg dann och d'Landwirtschaft opzebauen. Leider koum et jo do och alt erëm zu gewëssene Problemer. Vläicht kann d'Madamm Dieschbourg herno soen, wéi d'Situatioun de Moment do ass.

Dann ass eng ganz rezent Initiativ elo: „Käre vum Séi". Den 9. Februar ass déi gegrënnt ginn. Do hunn 19 Betriber sech zesummegeschloss, fir esou nohalteg wéi méiglech dann eeben och Kären do ze produzéieren am Beräich vum Stauséi.

Jiddefalls hoffen ech och, datt dee Projet de règlement grand-ducal, deen da soll déi nei Schutzzonen douewen ausweisen, wäert zu Verbesserunge féieren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et ass also evident: Wa mer en effikasse Schutz vun Uewersauerstauséi wëllen hunn - et geet jo prinzipiell hei dorëms -, da kann dat nëmme mat enger grenziwwerschreidender Zesummenaarbecht mat eise belschen Nopere geschéien.

Et ass och wichteg, datt eng equitabel Opdeelung vun de Käschten do soll entstoen. Duerfir gëtt jo all véier Joer eng Revisioun gemaach, wou dann eeben déi Quote-parten nei analyséiert ginn. An et däerf een och net vergiessen, datt et natierlech eng Rei Bauere gëtt, Lëtzebuerger Baueren, déi Terrainen an der Belsch hunn; och ëmgedréit. Dat bréngt natierlech och eng Rei Problemer mat sech.

Mee ech verweisen och do op den Artikel 9 Paragraf 3 vun der Konventioun, wou et jo drëms geet, datt d'Bauere sollen och d'Donnéeë matdeelen. Ech weess, dat ass e relativ kriddelegen Domän. Donnéeën, zemools an eiser Welt hei, weiderginn, dat ass ëmmer eppes, wou ee ganz retizent muss sinn. Ech hoffen awer, datt deen Echange vun Informatiounen trotzdeem wäert e gewëssene Floss kréien.

Vläicht eng ganz kuerz Remark, déi den Här Kaes awer zu Recht gemaach huet, och iwwert déi grenziwwerschreidend Zesummenaarbecht am Fall, wou et zu Problemer kënnt. Dir hutt den CGDIS ugeschwat. Ech wëll dat elo net hei verdéiwen, mee et wësse mat Sécherheet verschidde Kolleegen heibannen, datt vum CGDIS eng Ufro komm ass, datt eeben déi Ofwaassersyndikater hinnen Donnéeën zur Verfügung stelle sollten iwwert de Reseau. Bon, ech wëll dat elo net hei verdéiwen. Ech mengen awer, mir sollten eng Kéier doriwwer schwätzen. Méi wëll ech zu deem Punkt awer haut elo hei net soen. Dat kann op enger anerer Plaz eng Kéier nogeholl ginn.

Jiddefalls, déi Konventioun hei ass e gutt Beispill vun enger grenziwwerschreidender Zesummenaarbecht. Mir brauchen dat. Grad mir als Lëtzebuerger brauchen dat, net nëmmen um Niveau vum Gewässerschutz. Mir brauchen et op ganz villen Domänen. Mir hunn also all Interêt, eis do mat eise Partner ëmmer ze concertéieren an esou Konventiounen ofzeschléissen.

Duerfir ass et fir eis als Demokratesch Partei jiddefalls eng Evidenz, datt mer där Konventioun hei och eisen Accord ginn. Ech wëll awer och der Madamm Empain nach Merci soe fir hir verschidde Rapporten. Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- D'Wuert geet direkt un den honorabelen Här Georges Engel, net ouni awer dem Här Gusty Graas Merci ze soen.

M. Georges Engel *(LSAP)*.- Merci, Här President. Merci der Madamm Empain fir hire schréftlechen a mëndleche Rapport. Effektiv, d'grenziwwerschreidend Zesummenaarbecht ass iwwerall wichteg, an och hei an der Waassergestioun. An de Schutz vun der Uewersauer läit eis alleguerten um Häerz. Dat heiten, dat ass eng Konventioun, déi geet an déi richteg Richtung.

Ech ginn heimadder den Accord vun der LSAP.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Engel. Da wier et um honorabelen Här Fred Keup. Här Keup, Dir hutt d'Wuert.

M. Fred Keup *(ADR)*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, merci och der Rapportrice fir de gudde Rapport. Ech probéieren, mech och kuerzzefaassen, wéi den Här Engel. Hien huet dat ganz gutt gemaach. Et geet hei ëm Ofwaassersanéierung, Quelleschutz an dorëm, derfir ze suergen, dass de Buedem an eist Waasser propper bleiwen. Ech mengen, dat ass jo eppes, wou jiddwereen nëmme kann zoustëmmen, dass mer dat solle maachen. Mir sollen eist Waasser schützen! Mir sollen eis Flora, eis Fauna schützen. Mir musse proppert Drénkwaasser hunn.

Dass mer dat hei mat engem anere Land maachen ... Iwwregens, komescherweis musse mer da mat der Region Wallonie verhandelen. Et wier vläicht awer méi interessant gewiescht, fir - mee dat ass hire Problem - mam Land ze verhandelen, dass do déi verschidde Kläranlagen dann zum Beispill kënnen zesummeschaffen.

Iwwregens, do ass och interessant: Do wuesse jo praktesch déi al Uertschaften erëm zesummen: Maartel a Roumecht an da Sterpenech, dat jo fréier och zur Gemeng Stengefort bis 1839 gehéiert huet. Déi schaffen also elo erëm zesummen. Ech mengen, dat ass ganz wichteg.

D'Waasserleef, déi mir am Land hunn, kommen zu engem groussen Deel aus dem Ausland: d'Äisch, d'Sauer, d'Atert. Mir hunn also och als Land iwwerhaapt strateegesch Interessen, fir do matschwätzen ze kënnen. An deem Sënn ass dës Konventioun natierlech immens gutt. Tipptopp, gutt gemaach! A mir stëmmen déi natierlech mat. Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Keup. Da geet d'Wuert un den honorabelen Här David Wagner.

(Interruption)

Dat schéngt net de Fall ze sinn. Da wier et um honorabelen Här Marc Goergen.

M. Marc Goergen *(Piraten)*.- Merci, Här President. Och mir maachen et ganz kuerz. Merci dem Stéphanie Empain fir de schréftlechen a mëndleche Rapport. An och mir wäerten eis Zoustëmmung ginn.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Ëmweltministesch Carole Dieschbourg.

Prise de position du Gouvernement

Mme Carole Dieschbourg, *Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable*.- Bon, fir d'éischt emol e ganz grousse Merci fir dee gudde mëndlechen, awer och schréftleche Rapport vun der Madamm Empain. A merci och allen Intervenantë fir déi grouss, ech mengen, eenheetlech Ënnerstëtzung hei vun där Konventioun, déi mer jo elo mat der Wallonie maachen an net méi mat der Belsch a sech. Déi ersetze mer jo eebe grad, well do d'Kompetenze geännert hunn.

An ech mengen och, dass et ganz wichteg ass, hei ze soen: Mir ersetzen eng Konventioun, wou et haaptsächlech ëm d'Ofwaasser goung an ëm d'Zesummenaarbecht an deem Beräich, mat eppes, wat haut wierklech méi wäit geet: Dat ass d'Gülleausbréngung, d'Nitratdirektiv, d'Ëmsetzung, den Echange vun Donnéeën, eppes, wat ëmsou méi wichteg ass, wa mer jo bedenken, dass bal zwee Drëttel vun eiser Schutzzon ëm de Stauséi awer eng Zesummenaarbecht mat der Belsch bedeiten, well Deeler dovun, vum Anzuchsgebitt natierlech an der Belsch leien. Dofir ass et ëmsou méi wichteg, deen drëtte Volet vum proaktiven a preventiven Drénkwaasserschutz ze stäerken, grad well mer wëssen, dass de preventive Volet ee vun deene wichtegsten ass.

Grenziwwerschreidend schaffe mer beim Gewässerschutz also och hei zesummen, nodeems mer a sech déi aner Beräicher, wat d'Musel ugeet, mat Däitschland, Frankräich, an deene groussen internationale Konventiounen, am Kader vun der Rhein-Schutz-Konventioun oder der Musel-Saar-Konventioun, maachen. Esou ass et elo hei och mat der Belsch eeben, wat dëse Volet ugeet.

E puer Saache wollt ech der Chamber dann awer vläicht och nach matdeelen. Et gouf eebe grad vun eisem wichtegsten Drénkwaasserreservoir an dem Règlement geschwat. Do krute mer jo elo en Avis vum Staatsrot, soudass mer elo do weiderkommen. Dat heescht, dee Règlement fir d'Schutzzon wäert elo geschwë publizéiert ginn an da kënnt déi nächst Phas. Da kënnt déi Phas, wou mer d'Mesuren ausschaffen.

Et ass a sech e gellege Moment, dass mer elo dat heiten hei an der Chamber zum Vott stoen hunn, well duerno kënnt jo dann och nach eng Kéier erweidert déi Zesummenaarbecht am Drénkwaasserschutz mat de belsche Kolleegen. Ech hunn och nach mat der Madamm Tellier, der wallounescher Ministesch, geschwat. Si mussen hir Etappen nach maachen. Mir sinn also elo eng Nueswäit vir, wann dat haut elo hei an dësem Parlament votéiert wäert ginn.

Da wäert an der LAKU och am Abrëll d'Generalversammlung sinn an da wäerte mer gesinn, wat, mengen ech, eebe ganz wichteg ass: grad mat den Acteuren, mat dem SEBES, mat de Gemengen, mam Naturpark grad elo, wou mer dann de Règlement kréien, och déi nächst Etapp ulafen ze loossen an d'Mesurë kloer op eiser Säit gemeinsam mat der Regioun auszeschaffen an dann eeben och deen Echange fir déi gemeinsam Mesuren - wat haut hei zum Vott steet - nach eng Kéier ze verstäerken an och do finanziell Méiglechkeeten ze ginn, duerch Kontrakter bei de Gebidder e preventive Schutz ze maachen.

An da kann ee jo och iwwerleeën, wéi eng preventiv Mesuren een an déi Debatte materabréngt. Siehe déi Tëschefäll, déi mer schonn haten. Ech mengen, mir léiere jo aus der Vergaangenheet. De Gewässerschutz beinhalt jo vläicht och, wéi mer eis nach besser organiséieren. Woubäi ech awer wierklech wëll betounen, dass bei dem Tëschefall un der Atert d'Autoritéite wierklech schnell a gutt an onkomplizéiert matenee geschafft hunn.

Also dofir: Dat heiten ass e ganz, ganz wichtege Schrëff fir déi verstäerkt Zesummenaarbecht mat der Wallonie. D'Aktiounsfeld gëtt erweidert. Et ass de Respekt vum Prinzip - den Aly Kaes hat dee genannt - Pollueur-payeur, dat heescht, mir sinn och kohärent mat den Direktiven.

Dofir soen ech lech haut Merci fir déi grouss Ënnerstëtzung an dësem Beräich.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools der Madamm Ëmweltministesch Carole Dieschbourg. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7488. Den Text steet am Document parlementaire 7488[4].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7488 et dispense du second vote constitutionnel

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gilles Baum), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Georges Engel), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 7481 - Projet de loi portant introduction d'un article 42bis dans la loi modifiée du 31 janvier 1948 relative à la réglementation de la navigation aérienne

Mir kommen elo zum Projet de loi 7481 iwwert d'Aféierung vun engem Artikel 42bis am Gesetz iwwert de Loftverkéier. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Ech ginn d'Wuert direkt un de Rapporter vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Carlo Back. Här Back, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

M. Carlo Back *(déi gréng), rapporteur*.- Här President, Här Minister, Kolleeginnen a Kolleegen, hei geet et ëm d'Reglement vun der Europäescher Unioun 376/2014 vum Europaparlament a vum Conseil vum 3. Abrëll 2014 iwwert d'„culture juste" am Secteur vun dem Fluchberäich, also vun der Aviatioun.

Vu datt et e Règlement européen ass, brauche mir dat net an engem Gesetz hei ëmzesetzen. Mir fixéieren an dësem Projet de loi hei just d'Héicht vun de Strofe respektiv vun den Amendë fir zwou Situatiounen: fir déi Betriber am Fluchberäich, déi keng intern Reegele festhalen, wéi d'Prinzippie vun der Culture juste an hirem Betrib garantéiert an applizéiert ginn, an dann och fir déi Betriber, déi esou Reegele vu Culture juste hunn, mee se awer net an hirem Betrib applizéieren. Des Weidere gi Prozedure festgehalen, wéi dës Amenden applizéiert ginn.

„Wat ass elo d'Culture juste", wäert Der lech elo froen, „déi an deem Reglement vun 2014 am Fluchberäich festgehale gouf?" Mir wëssen all, datt d'Fluchwiesen eng Aktivitéit ass, déi u sech héich Risike mat sech bréngt, wou Sécherheetsdenken a Sécherheetskultur also ganz wichteg sinn. D'Sécherheet an dësem Secteur ass virun allem garantéiert duerch d'Applikatioun vu Sécherheetsprozeduren a -kontrollen.

D'Resultater vun der Applikatioun vun de Prozedure mussen dokumentéiert sinn an Ofwäichungen, also